

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מוריניו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

וינצלו את מצרים ... (שמות יא, לו)

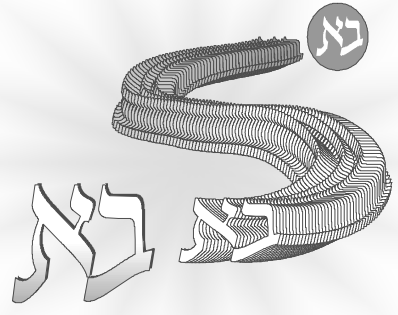
עיקר תיקון העשירות דקדשה הוא עניות, דהיינו מי שאינו מתגאה בדעתו ומחזיק עצמו כעני, ובאזיה מעמד שהוא בין שהוא עני ממש או בינוני או עשיר מפלג מחזיק עצמו תמיד כעני ואביון גדול, בבחינת דוד המלך, שבגדל מלכותו וגדלתו ועשרו אמר תמיד: "כי עני ואביון אנכי", "ואני עני ואביון", כי האדם ראוי לו להבין עצם עניותו בזה העולם, כי אפילו הצדיק אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בשלמות נגד ה' יתברך, כמו שכתוב: "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", מכל שכן שאר בני העולם; אם כן, אפילו לחם צר ומים לחץ אין מגיע לו חס ושולם לפי מעשיו, רק ה' יתברך זן את העולם כְּלוּ בחסדו, ואם כן אין עני יותר ממנו, כי הוא אכל דלאו דילה [הוא לא אוכל משלו]. וכשמישים אל לבו האמת ויודע זאת בברור, אזי טוב לו תמיד, ויזכה לעשירות אמת, שהוא מה שאמרו רז"ל "איזהו עשיר, השמח בחלקו", כי ישמח תמיד בחלקו, מחמת שיוודע שהכל חסד גדול מה' יתברך, אפילו לחם צר ומים לחץ. ועל ידי זה יזכה לעשירות ממש, לכל הון דעלמא, בחינת: "מאן דאיהו זעיר איהו רב" [מי שהוא קטן הוא גדול], וכתוב: "מקימי מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים" - מעפר דייקא, היינו מי שמישים עצמו כעפר.

וגם אחר כך, כשזוכה לעשירות ממש, לכסף וזהב וחפצים הרבה, לא יפול על ידי זה להתאוות מה שאינו שלו, כי גם בעצם עשירותו יחזיק עצמו לעני ויהיה שמח בחלקו תמיד.

לא כן הרשעים, שהם בהפך מכל זה: כשהוא עני, הוא בכעס על השם יתברך על עניותו וחסרונו, בבחינת "ויהיה כי ירעב והתקצף וכו'" (ישעיה ח), ותכף כשיש לו איזה ממון, הוא מלביש את עצמו במלבושים שאינם ראויים לו לפי ממנו, ועל ידי זה חסר לו יותר מבתחילה. וכשמרוויח עוד ממון יותר, מתחיל לקנות לו כלי כסף ומרגליות ותכשיטין, והכל בכפלי כפלים מכפי ערכו, ועל ידי זה חיוו מרים ומרורים תמיד, עד שיש הרבה שבימי עשירותם חיייהם מרורים יותר מבימי עניים, ועל ידי זה באים על פי רב לידי עניות ממש, ומתים בעלי חובות; וגם בימי עשירותם תמיד היה חסר להם כפי הנהגתם והצטרכותם העצום, והכל מחמת גסותם הרע, ואינם חושבים על תכליתם הנצחית, וכאילו כל העשר מגיע להם לבד. "ומאן דאיהו רב הוא זעיר" [ומי שהוא גדול הוא קטן], והקדוש ברוך הוא משפילים, ומתים עניים ממש ובעלי חובות.

וזה בחינת "יאה עניותא לישראל", שעיקר היופי והנוי לישראל הוא מידת העניות, היינו מי שמחזיק עצמו לעני תמיד, הוא נאה ויפה תמיד, כי כל מה שיש לו הוא נאה ויפה אצלו תמיד, אפילו מלבוש של פשתן וטלאי על גבי טלאי, הכל נאה ויפה אצלו ושמו בו מאד, כי יודע שאינו ראוי לו לפי מעשיו אפילו מלבוש כזה, ואז הוא נאה ויפה תמיד, כי אחר כך גם כשהיו לו מלבושים של משי ושל כסף וזהב, יהיו נאים ויפים אצלו תמיד. אבל מי שאינו מחזיק עצמו כעני, וכל מה שיש לו הוא מתאוה יותר, אינו זוכה לנוי ויופי לעולם, כנראה בחוש, שאפילו לובש בגדים יקרים וכו', תמיד חסר לו עוד בגדים יקרים ביותר של גדולי הקצינים ביותר, כידוע כל זה.

ועל כן עיקר תיקון הממון והעשירות הוא עניות כנ"ל, כי האדם צריך לאחז' תמיד בקצה האחרון ולזכר שנולד ערם, כמו שכתוב (איוב א): "ערים יצאתי מבטן אמי", שזהו תכלית העניות, וכנגד עניות זה כל מה שיש לו הוא עשירות גדול, ואז יהיה שמח בחלקו בכל מה שיש לו, הן מעט או הרבה. ועיקר גלות מצרים, שהייתה תחילה בגלות מרוקשה וכבד כזה, ואחר כך הוציאנו בעשירות, כזה, כאשר הבטיח לאברהם אבינו: "ואחרי כן יצאו ברכש גדול". ולמה לא נתן לנו העשירות תכף בלא צער הגלות? אבל הכל היה לטובתנו, כדי להזדכך בכור הברזל בגלות, כדי לברר ולזכך העשירות, להוציא אותנו מתאוות ממון שהוא עשירות וממון דסטרא אחרא, שכל מה שיש לו יותר חסר לו ביותר, ולזכות לעשירות דקדשה שבא על ידי עניות

דייקא, שזה בחינת מה שאנו אוכלין בפסח מצה, שהוא לחם עני, ומרור, כדי לידע ולזכר בהמרירות והעניות, שזה עיקר שלמות תיקון העשירות דקדשה כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות מגילה ו' - אותיות יא-יב, לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה - אות לד)

וגם ערב רב עלה אתם ... (שמות יב, לח)

מי שרוצה לקרב רשעים ורחוקים לעבודתו יתברך, יש עליו סכנות גדולות מאד בלי שיעור, וצריך לזה כמה תחבולות בלי שיעור, עד שיזכה לפעל פעלתו בשלמות. ועל כן אפילו משה רבנו, עליו השלום, אדון כל הנביאים ולא קם כמוהו, אף על פי כן בעניין התקרבות הערב רב לא עלתה בידו, והם שגרמו כל הקלקולים: חטא העגל ושבירת הלוחות וכו'. ועיקר תיקון הדבר תלוי בזה, שהחידושי תורה שלו שממשיך בשביל התקרבות הרחוקים, ימשיכם רק ברחמים ותחנונים ובהתקשרות עם נפשות השומעים, ועם כח וזכות המעשים טובים שלו לא ישתמש כלל בתפלתו, רק כדי להכניע הרע שבעדה, ולפני ה' יתברך יעמד כדל וכרש, ויבקש רק רחמים ותחנונים: אם יתן ה' יתברך, יתן, ואם לאו, לאו; ולא ידחק את השעה ולא יבקש שום דבר בדווקא, בכח ובאנס כביכול, אז על ידי אלו הרחמים ותחנונים יכול לקרב גם המרחקים ביותר, שהם בחינת נשמת ערב רב (כי סוף כל סוף בוודאי יתקנו כלם).

כי יש רשעים שהם משקעים בתאוותם ובמחשבותם הרעות והם רחוקים כל כך, עד שאי אפשר בשום שכל ובשום כח לקרבם לה' יתברך, ואי אפשר לקרבם כי אם על ידי רחמים ותחנונים, שהוא בחינת אריכת אפים, כי גם ה' יתברך מאריך אף לרשעים כדי שישובו, וצריך הצדיק שיאחז' גם כן בבחינה זו. ובזה כלול מה שצריך הצדיק לבלי לדחוק את השעה בשום דבר, רק יאריך אפו וימתין הרבה לתשועת ה' ולרחמי המרחבים בלי שיעור. כי אף על פי שכוננת הצדיק בוודאי לטובה, שרוצה רק למלאת רצונו יתברך, ומחמת זה הוא בהול מאד בהדבר שחפץ, מחמת שיוודע שהוא רצונו יתברך, אף על פי כן אסור לדחוק את השעה. וצריכין להיות בקי בעניין זה מאד, שזה בחינת בקי ברצוא, בקי בשוב, כי צריכין לרוץ מאד לעשות רצונו יתברך, אבל אף על פי כן צריך שיהיה לו אריכת אפים ולבלי לדחוק את השעה, רק ימתין לישועת ה'. בפרט בעניין התקרבות רחוקים כאלו, שה' יתברך בעצמו כביכול חושב מחשבות ותחבולות איך לקרבם, בבחינת "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח", על כן בוודאי אין הדבר בא בנקל ואי אפשר לעשותו בחפזון, רק צריכין מתינות גדול בזה ואריכות אפים מאד ולהתפלל קדם המשכת חידושי תורתו רק ברחמים ותחנונים.

ועם מטה עזו, שהוא כח וזכות עבודתו הקדושה, ישתמש רק בשביל להכניע הרע שברעים כנ"ל. ואם אף על פי כן יש רשעים ורחוקים כאלו שאי אפשר לו להכניע הרע שבהם עם מטה עזו, אף על פי כן יכול לקרבם על ידי רבוי הרחמים ותחנונים שהרבה לפני ה' יתברך, כי יכול לעורר רחמים כאלו אצלו יתברך, עד שגם הם יתקרבו, כי רבים רחמיו. ואם אף על פי כן אי אפשר לפעל עתה לקרבם, ההכרח להמתין עוד, אולי יוכל לפעל בקשתו בפעם אחרת; ואם גם אז לא יפעל, ימתין עוד. ואז בדרך זה מקרב בכל פעם מעט מעט את הרחוקים ביותר, עד שסוף כל סוף יקרב כלם. וזה העניין לא יהיה בשלמות עד שיבוא משיח צדקו ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ לארצנו והוא יתקן הכל (לקוטי הלכות - הלכות דברים הנוהגים בסעודה - הלכה ד', לפי אוצר היראה - גרים - אות ו')

למנוי ספרי חסידים בכל מקום.
בבית מדרשו של רבינו ...

ההתקרבות לרבינו ז"ל, ע"י ר' ישראל קארדונר ז"ל) לא באתי לספר כאן אלא מעט מן המעט, ממה שראו עיני מאורו של רבינו זיע"א, שזרח על אחד מגדולי חסידי ברסלב שזכיתי להיות במחיצתו, וראיתי במו עיני את עבודתו ואמונתו. יהי רצון שהאור הזה (של רבינו ז"ל) יחזיר את כל באי העולם למוטב, והעולם השרוי בחושך יזכה באור הגדול ויקוים בנו מקרא שכתוב **ומלאה הארץ דעה את השם כמים לים מכסים**, אמן כן יהי רצון.

כל ימי חיי השתוקקתי לספר את ענין התקרבותי למורי ורבי הרב החסיד מורינו הרב ישראל זכר צדיק לברכה, שעל ידו זכיתי ונתקרבותי לרבי ר' נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו אמן.

מנעורי חנני ה' יתברך בנפש מתגעגעת להתקרב לה' יתברך. אבי וזקני קבות אבותי בטבריה היו חסידי קרלין, וגם אני מהיות ירא שמים הייתי קשור מאוד בחסידות קרלין. אבל מאחר שהיו לי מלחמות קשות בענייני עבודת ה' וכדרך כל הנכנסים לעבודת ה' ובפרט המדקדקים ביותר בעבודת ה' שעבר עליהם מלחמות ומניעות ועליות וירידות וכו' הייתי זקוק לכלים, לעדות והתחזקות והתאמצות כדי להתגבר במלחמות היצר.

וחפשי רפואה לנפשי עד שהייתי מבזה עצמי בפני גדולי החסידות זקני הדור ובעלי המקובלים. תמיד הייתי רובץ אצלם והייתי מתלונן על נגעי נפשי, כי יראתי השם יתברך והייתי בבחינת **אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי**, ולא היה לי סיפוק נפש. אני הייתי מספר להם את כל נגעי נפשי ולהם לא היו הרפואות לרפאני. פעמים אמנם הייתי מתעורר, אבל רפואה ממש לא מצאתי. ומכאן ראיתי במו עיני שאין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שכר כל ברי-ה. כי היתה לי מסירות נפש כזו שגיליתי את כל נגעי לבבי, ובשכר זה זכיתי להתקרב לרבינו נחל נובע מקור חכמה ...

שיחות

... צריך להתגלות אור רבנו הקדוש, זה אור חדש לגמרי שלא היה מעולם שהוא יכול לעזר לנו, לתקן אותנו, לחדש אותנו. הוא יכול להכניס ולהאיר בנו אור התורה. אור רבנו זה אור חדש שעדיין לא נתגלה בעולם, חדש לגמרי!

אור גדול, יהיה אור גדול של יראת שמים, כשיתגלה רבנו הקדוש. רבנו הקדוש צריך להאיר .. בכל העולם וכל צריכים להתבטל לגמרי לרבנו. הוא היה בעולם ולא נתגלה, אבל ההתגלות צריך להיות חדש לגמרי.. יתגלה אור רבנו הקדוש בעולם, אז יהיה עולם אחר לגמרי, עולם חדש!

מה שיש עכשיו בעולם, מה שנתגלה עכשיו, לא ידעו ולא יודעים כלום, כל הלומדים וכל הגדולים לא יודעים כלום, אפילו דבור אחד של רבנו - זה כלליות כל התורה וכל ישראל וכל הרפואות וכל הישועות.

דבור אחד ורבנו הוא שורש של הישועות של כל אחד ואחד מהיהודים, של כל אחד ואחד מישראל!

ברוך ה', נסים ונפלאות כאלה, אורות פלאות כאלה לא היה עדיין בעולם, וזה יאיר בכל העולם וכל העולם ישליכו כל השטותים, כל הכסף וכל הכבוד וכל השקר. כל השקר יתבטל, ויתגלה רק האמת וזה יהיה עולם חדש, עולם אמת, לא עולם השקר.

יש שקר גדול, אבל זה צריך ליפול וליפול לגמרי לגמרי. כמעט כל יודעים שהשקר נתגלה, כן. יתגלה האמת בעולם והשקר יפול לגמרי.. ויהיה רק אמת, אמת ואמונה. השקר יפול ויפול ויפול, והאמת יאיר ויאיר ויאיר בכל העולם...

כן, אני לא מפחד לדבר את זה. אני לא אומר את זה, הוא אומר, רבנו הקדוש אמר ככה, ואם הוא אמר - הלא הלכה כמותו. רבנו הקדוש גילה טיפה מן הים מזה. הוא ספר המעשה של ה'בעל-תפלה' וישבע בעטלירס' וגם-כן התורות, ה'לקוטי מוהר"ן', ה'לקוטי עצות', ה'לקוטי הלכות'.

תלמידים כאלה.. רבי נתן וכל התלמידים שלו. יכולים להבין בעצמו - חכם מבין מעצמו. 'ספורי מעשיות', האם יש עוד 'ספורי מעשיות'? יש עוד 'לקוטי תפלות'? יש עוד 'לקוטי הלכות'? 'לקוטי הלכות', מה שזה.. כל דבור של רבנו ורבי נתן זה כל חיותנו והעולם עושים חכמות. 'לקוטי הלכות', 'לקוטי עצות', 'ספרי רבנו - זהו הגא'לה, זהו התורה וזה האמונה וזה הכל!

אנחנו צריכים להתגבר ולהתחזק בשמחה ביותר על אשר זכינו להנצל מלהיות בכלל המתנגדים אל נקדת האמת כזה. ברוך השם, אשר הבדילנו מן הטועים האלה והאיר לנו האמת לאמתו. יהי ה' עמנו שנוכח לקיים דבריו הקדושים ולילך בדרכיו ועצותיו הקדושות שהם עצות ה' אשר לעולם יעמדו. בספרי ה'לקוטי עצות' של אצל מ'ישראל כל התקונים וכל הרפואות וכל הישועות, וכל דבורי שלו הוא כל התורה וכל ישראל, כן.

העיקר הוא רק רבנו הקדוש, זה צריך להאיר לכל העולם, לכל ישראל. כל זמן שזה עדיין לא נתגלה - אין כלום, אין לנו כלום! הלב שלנו, הלב שלנו מספיק לנו, הוא נותן לנו אור וחיות על כל דבר, על כל דברי התורה, רק אמת ואמונה. נַחַם נַחַמְךָ מאומן הוא מחיה ומחדש ומתקן כל ישראל.

אנחנו מדברים מעניינים פלאיים נעלמים לגמרי, רבנו הקדוש הוא פה עמנו, יתגלה הזוהר והתקונים ורבי שמעון ורבנו וילקוטי מוהר"ן, עכשיו הגא'לה השלמה. כל דיבור הוא אור, אור נעלם מאד שהיה נעלם לגמרי ועכשיו מתחיל להאיר. כשיבוא משיח יהיה עולם חדש, לא עולם של עכשיו, יהיה עולם חדש. משיח, משיח הוא כבר יפרש לנו איך לחיות ואיך לעשות תשובה...

העיקר צריכים לפרסם את שם רבנו שכלנו וכל העולם תלוי בו. העיקר והיסוד שהכל תלוי בו הוא להתקרב להצדיק האמת, לרבנו הקדוש. אם אנחנו לא נסתכל על.. השקר, העם בעצמו יבחר ברבנו - זה מספיק. זה התיקון.. לכל השקר, תקון גמור. ונצא מהגלות ונוכח לגא'לה שאנחנו מקווים. עכשיו הוא סוף הזמן, סוף הזמן...

מכתב

ב"ה, ט' שבט תשי"ח, טבריא. (ספר אבי הנחל א' - מכתב ה')

לכבוד ידיד לבי הטוב והעמים ברכת חיים ושלוש רב.

שלשום שלחתי לו מטעמים טובים אשר אהבה נפשו ואקוה שירגיש בהם נעימות רבה, גם עכשיו שולח לו מתנה טובה מבית גנזיו של רבנו בבת עיינינו נחל נובע מקור חכמה זצ"ל.

עיקר ביאת המשיח הוא גלגול האמת בעולם, כי עכשיו האמת בגלות גדול וכל אחד אומר שאצלו האמת, ועיקר האמת יתגלה על-ידי משיח וזה עיקר הגא'לה.

אמת ושקר הם בחינת מלך ועבד, ומחמת התגברות השקר נחלף בן המלך בבן העבד עד שסברו על בן העבד שהוא בן המלך, ועל בן המלך להפך, כמבאר בספורי מעשיות.

עיקר ביטול השקר והתגלות האמת הוא על-ידי שמבטל עצמו מכל וכל עד שהוא בבחינת עפר ממש, בבחינת "ונפשי כעפר לכל תהיה".

הכל גדל מן הארץ, וכל הדברים והבריות הולכים ומונחים על הארץ, ואי אפשר שיפסיקו ויתרחקו מהארץ אם לא על-ידי כח המכריח, היינו על-ידי שיש מי שמכריח הדבר ונוטלו ממקומו מהארץ ומרחיקו ממנה, וכפי כח המכריח כן נתרחק הדבר מהארץ. ואחר-כך כשנפסק כח המכריח - חוזר הדבר לארץ, כי הארץ יש לה כח המושך וממשכת כל הדברים לעצמה, כי אם לאו לא היו יכולים להתקיים עליה, כי היה ראוי לפל ממנה מחמת שהיא כדורית וכל בני העולם עומדים סביבה כידוע, אך שיש לה כח המושך וכו'.

ויש צדיק אמת שהוא יסוד העולם והוא בבחינת עפר וכל הדברים עומדים עליו, וזה הצדיק הוא רק יחיד בעולם, ואפילו כל הצדיקים הם רק ענפים ממנו, כל אחד לפי בחינתו, יש שהוא ענף ממנו ויש שהוא בבחינת ענף מן הענף. וזה הצדיק היחיד בעולם הוא ענו וספל ומשים עצמו כעפר, ועל-ידי זה יש לו כח המושך להמשיך כל העולם אליו לקרבם לה' יתברך ולתורתו הקדושה. וזה הצדיק ממשך כל ההשפעות להעולם, שכל ההשפעות נמשכים מבחינת עפר מהצדיק הנ"ל. והנה היה ראוי שימשכו כל בני-אדם לזה הצדיק שהוא בחינת עפר שיש לו כח המושך כנ"ל, אך על-ידי כח המכריח מפסיקין ומרחיקים ממנו, היינו שיש בני-אדם שעל-ידי דבורם ומעשיהם הם מכריחים את בני-אדם להפסיקם ולהרחיקם מהצדיק הנ"ל, וכפי כח המכריח - כן מרחיק מהצדיק, ואחר-כך כשיפסיק כח המכריח - יחזר וימשיך עצמו להעפר, להצדיק הנ"ל שיש לו כח המושך.

ועיקר התגברות כח המכריח הוא על-ידי גאוה וגסות הרוח וכבוד, שמתיירא שיהיה נפחת כבודו ויתבזה כשיתקרב אל האמת. על-כן כל מי שרוצה לידע האמת לאמתו, ישפיל דעתו באמת ויזכר פחיתותו ושפלותו באמת וכל מה שעבר עליו מעודו, וכשירגיש שפלותו באמת אז בוודאי יתגלה לו האמת ויתגבר כח המושך על כח המכריח, ויהיה נמשך בזריות גדול להצדיק האמת. דרישת שלום לבבית לו והנלוים אליו, וברכת בריאות בגוף ונפש.

ישראל דב אודסר

עצות ותפילות

על-ידי תפלה בכח זוכה לזווגו (לקוטי מוהר"ן, סימן ט').

... וזכינו ברחמך הרבים שאתפלל בכוונה שלמה כראוי באמת עם כל הכחות שיש בי, ואזכה להכניס כל כחי באותיות התפלה עד שיתחדש כל כחי בתוך התפלה, ואזכה לקבל חיות חדש דקדשה מן התפלה הקדושה אשר משם נמשך כל החיות, כמו שאמר: תפלה לאל חיי. וזכינו ברחמך הרבים לאמונה שלמה באמת. ותעזר לנו ועזרנו שיהיה זווגו וזווגו כקדשה גדולה כרצונך הטוב. ותעזר לכל עמך בית ישראל ולכל יוצאי חלצינו, לכל מי שצריך למצוא זווגו, שתזמין לו זווגו ההגון לו מן השמים, ולא יתחלפו הזווגים חס ושלוש בעוונותינו, רק תעזר לכל בני עמך ישראל, שכל אחד ימצא מהרה זווגו הראוי לו מן השמים באמת כפי שרשי הנשמות. (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה ט')